

Novinky v digitálním právu

**Blokování "teroristického" obsahu
Blokování
webů**

Martin Lukáš

Jakub Nedoma

Weinhold Legal

Co nás dnes čeká?

1. Právní úprava zamezení šíření teroristického obsahu
2. Postih stránek šířících ruskou propagandu a jeho soulad se zákonem
3. Ochrana autorských práv z pohledu unijní úpravy

Nařízení o potírání šíření teroristického obsahu online

Nařízení o potírání šíření teroristického obsahu online

- ▶ Nařízení 2021/784
- ▶ Použije se od 7. června 2022
- ▶ Cílem je zajistit řádné fungování jednotného digitálního trhu a boj proti zneužívání hostingových služeb pro teroristické účely a přispění k veřejné bezpečnosti v EU
- ▶ Stanovuje jednotná pravidla pro boj proti veřejnému šíření teroristického obsahu online
- ▶ Vztahuje se na **všechny poskytovatele nabízející hostingové služby v EU**, kteří veřejně šíří informace, bez ohledu na to, zda mají hlavní provozovnu v EU

Pojem teroristický obsah

- ▶ Nařízení obsahuje **výčet materiálů**, které považuje za teroristický obsah:
 - ▶ Podněcuje ke spáchání některého z teroristických trestných činů
 - ▶ Získává osobu nebo skupinu osob ke spáchání nebo přispění ke spáchání některého z teroristických trestných činů
 - ▶ Poskytuje návod k výrobě nebo použití výbušnin, palných nebo jiných zbraní nebo škodlivých či nebezpečných látek za účelem spáchání nebo přispění ke spáchání některého z trestných činů
 - ▶ ...
- ▶ Obsahuje naopak i negativní definici toho, co se za teroristický obsah nepovažuje

Postup v případě zjištění teroristického obsahu v online prostoru

- ▶ Příslušný orgán každého členského státu je oprávněn vydat **příkaz k odstranění**
- ▶ Příslušný orgán poskytne poskytovateli hostingových služeb **alespoň 12 hodin před vydáním příkazu k odstranění** informace o platných postupech a lhůtách
- ▶ Poskytovatel hostingových služeb následně musí co nejdříve a **v každém případě do 1 hodiny** od přijetí příkazu k odstranění obsah odstranit nebo k němu znemožnit přístup
- ▶ Přijetí zvláštních opatření poskytovatelem služeb

Prostředky nápravy

- ▶ Poskytovatelé hostingových služeb a poskytovatelé obsahu, jejichž obsah byl odstraněn, mají právo na účinnou právní ochranu
 - ▶ Toto právo zahrnuje právo napadnout daný příkaz k odstranění u soudů členského státu příslušného orgánu, který příkaz vydal
- ▶ Zachování teroristického obsahu, který byl odstraněn nebo k němuž byl znemožněn přístup mimo jiné pro účely soudního přezkumného řízení, po dobu šesti měsíců

Vládní návrh zákona o některých opatřeních proti šíření teroristického obsahu online

- ▶ Nařízení stanovuje povinnost členským státům určit příslušné orgány
 - ▶ Parlament v současné době projednává vládní návrh zákona, který má mimo jiné určit příslušný oprávněný orgán
- ▶ Příkazat odstranění obsahu může podle návrhu zákona **útvár Policie České republiky**, jehož úkolem je boj s terorismem
 - ▶ Při posuzování, zda dochází k veřejnému šíření teroristického obsahu online, policie přihlédne zejména ke **skutečnému účelu šíření obsahu**
- ▶ Dohled nad prováděním zvláštních opatření podle návrhu zákona bude vykonávat **Český telekomunikační úřad**

Stránky šířící ruskou propagandu a jejich blokace

Nařízení Rady (EU) 2022/350

- ▶ Nařízením se mění nařízení (EU) č. 833/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizující situaci na Ukrajině
- ▶ Přijato 1. března 2022 jako reakce na napadení Ukrajiny
- ▶ Podstatou je **zákaz vysílat jakýkoli obsah** prováděný právníckými osobami, subjekty nebo orgány uvedenými v příloze nařízení **prostřednictvím jakéhokoliv přenosu** (včetně internetových služeb, internetových platforem nebo aplikací pro sdílení videonahrávek)
- ▶ Veškeré licence, povolení nebo ujednání o přenosu s těmito právníckými osobami se pozastavují
- ▶ Zakazuje se vědomá a záměrná účast na činnostech, jejichž **cílem nebo důsledkem je obcházení zákazů** stanovených v tomto nařízení

Blokace webových stránek v České republice

- ▶ Správce české domény CZ.NIC v reakci na ruský útok na Ukrajinu zablokoval koncem února 8 dezinformačních webů
- ▶ Podnětem k blokaci webových stránek se stala **výzva ze strany Národního centra kybernetických operací**
- ▶ Zákon, který by problematiku blokace stránek upravoval a stanovoval jasné postupy, stále chybí
- ▶ Cílem mělo být *„omezení šíření nepravdivých a zavádějících informací v kybernetickém prostoru, které slouží agresorovi k obelhávání a manipulování obyvatel České republiky s cílem ospravedlnit a schvalovat aktuální agresi proti Ukrajině.“*

Rozhodnutí Městského soudu v Praze

- ▶ Žalobce spatřoval nezákonný zásah v tom, že vláda ČR, BIS a jiné subjekty vydaly doporučení nebo instrukce k zablokování webů
- ▶ Žalobce za využití zásahové žaloby chtěl, aby soud určil, že zásah žalovaných subjektů byl nezákonný
- ▶ Soud argumentoval tím, že na to, aby tedy nějaký úkon mohl být pojmově nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., **musí se jednat o individuální úkon veřejné moci, který je přímo namířen proti jednotlivci a přímo zasahuje do jeho veřejných subjektivních práv**
- ▶ Soud však rozhodl, že tyto podmínky žalobcem tvrzený zásah nesplňuje

Rozhodnutí Městského soudu v Praze

- ▶ Podle argumentace soudu se jednalo o **pouhé doporučení**, tedy podnět orgánu veřejné moci, který jeho adresát nemusí respektovat (vydání doporučení **nemůže být zásahem**)
- ▶ Bylo čistě na vůli adresáta (správce domén), zda „prosbu“ orgánů veřejné moci vyslyší či nikoli
- ▶ Z práva na přijímání informací, jakožto odrazu svobody projevu, **nelze dovodit veřejné subjektivní právo jednotlivce na přijímání informací z konkrétní internetové stránky**
- ▶ Proti rozhodnutí byla **podána kasační stížnost**, o které bude rozhodovat Nejvyšší správní soud

Ochrana autorských práv v digitálním světě

Doposud koncept „Safe harbour“

- ▶ Pouhá okolnost, že poskytovatel služby obecně ví o tom, že prostřednictvím jeho služby jsou **protiprávně dostupné chráněné obsahy**, nestačí k tomu, aby bylo možné mít za to, že jedná s cílem poskytnout k nim uživatelům služby přístup
- ▶ Jinak je tomu však v případě, kdy tento provozovatel, i když byl nositelem práv **upozorněn** na skutečnost, že je chráněný obsah protiprávně sdělován veřejnosti prostřednictvím jeho platformy, neprodleně **nepřijme opatření** nezbytná k tomu, aby byl k tomuto obsahu znemožněn přístup
- ▶ Skutečnost, že poskytovatel této služby sleduje **dosažení zisku**, neumožňuje konstatovat **úmyslnou povahu** jeho účasti při protiprávním sdělování chráněných obsahů uskutečněném některými uživateli této služby ani takovou povahu předpokládat

Směrnice o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu

- ▶ Směrnice 2019/790
- ▶ Transpozice do vnitrostátního práva byla nutná do 7. června 2021 (doposud se tak nestalo)
- ▶ Cílem směrnice je obecně uzpůsobit autorské právo jednotnému digitálnímu trhu
- ▶ Přelomovým je článek 17
 - ▶ Dopadá na **poskytovatele služby pro sdílení obsahu online**
 - ▶ Nově **odpovídají** za neoprávněné sdělení/zpřístupnění autorského díla
 - ▶ Provádí **sdělení (zpřístupnění) díla veřejnosti**

Výjimky z odpovědnosti

- ▶ Výjimky z odpovědnosti poskytovatele:
 - ▶ vynaloží veškeré úsilí ke získání svolení (**aktivní kontakt s nositeli práv**) a
 - ▶ vynaložil veškeré úsilí k zajištění **nedostupnosti děl**, o nichž mu nositelé práv poskytli relevantní informace a
 - ▶ vynaložil veškeré úsilí k **zamezení budoucího nahrání**
- ▶ Mírnější podmínky pro „nové“ a malé poskytovatele

Rozsudky Soudního dvora EU

- ▶ Rozsudek ze dne 22. 6. 2021, ve spojených věcech Frank Peterson proti Google LLC, YouTube Inc., YouTube LLC, Google Germany GmbH a Elsevier Inc. proti Cyando AG, C-682/18 a C-683/18
 - ▶ posuzoval **podmínky odpovědnosti poskytovatele**
- ▶ Rozsudek ze dne 27. 3. 2014, věc C-314/12 UPC Telekabel Wien
 - ▶ Soud rozhodnutím o povinnosti blokace stránky nemůže autoritativně stanovit, **jaká opatření má poskytovatel připojení přijmout** – to je pouze na volbě poskytovatele
 - ▶ Volba konkrétních a efektivních metod blokace musí být na jejich volbě, co do **optimalizace účinnosti i nákladů**
 - ▶ Poskytovatel musí mít možnost zprostit se odpovědnosti, pokud prokáže, že přijal všechna opatření, jež od něho lze rozumně požadovat a která nepřiměřeně nezamezují v přístupu k ostatním (legálním) informacím (**test přiměřenosti**)

Děkujeme za Vaši pozornost!

www.weinholdlegal.com

© 2022 Weinhold Legal

Všechna práva vyhrazena.